

ASZÓDI HIRLAP

Előfizetés:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Havonként 70 fill.
Egyes szám ára
20 fillér.

Hirdetési díj:
egyhasádos petít-
sor 10 fillér, több-
szörös hirdetésért
jutányosabb.
Nyitvány: minden
sor 40 fillér.

A galgavölgyi községek közigazgatási, társadalmi és közművelődési hetilapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal a Petőfi-nyomdában,
Aszód, Főút 482. szám.

Felelős szerkesztő: **DR. GLÜCK ADOLF.**

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal. — Hirdetési
díjak előre fizetendők.

Aszód egyletei.

Most, mikor egyik egyletünk ötven éves fennállásának évfordulóját ünnepli, önkéntelenül többi egyleteink felé is tere-
lődik figyelmünk.

Mi van ezekkel?

A jubiláló egyletet, a két nőegyletet és a polgári kört kivéve a többiek alig vagy egyáltalán nem működnek. Pedig ez a mostani jubileum fényes bizonyítéka annak, hogy társadalmunkban meg van az áldozatkészség a nemes és szép törekvések iránt, meg van a kellő komolyság és meg-
érettség, tudatában van az egyletté tömörülés, az együttműködés, az összetartásban rejlő hatványozott erőnek. S mit látunk mégis. Azt, hogy van három olyan társadalmi egyletünk, melyek közül egyik tengődik, a másíkról, amely pedig igazán értelmes és tehetős polgárokat számít tagjai közé s a társadalmi életben vezető szerepre volna hivatva, — csak bútorai és olvasásra kiadott kölcsönkönyvei hirdetik, hogy léteznek; egy pedig azon az uton van, hogy rövid pályafutás után örökre megszűnjék, ha ugyan már meg nem szűnt.

Vannak ezeken kívül más egyleteink

is, de ezek tengődnek csak igazán. Nagy néha adnak életjelt magukról.

Mi az oka ennek?

Időnként lefoglalja talán a mindennapi kenyér utáni küzdelem s a nagy túlekedésben minden másról megfeledkezünk?

Aligha. Másban keresendő a hiba. A mi egyleteink megölelje a kasztrendszer.

Kínai fal választja el egymástól a társadalmi osztályokat. A hány ember, annyi kaszt.

Nyakra-főre gyűléseznék, beszédek tartunk, egyleteket alakítunk nagy lelkesedéssel. Tetszik az eszme mindenkinek. S ha megalakult az egylet, a valóságban még sem működik — kicsinyes okok miatt.

A közjó felé egyedül csak a köznek őszinte szeretete vezérelheti az embert és semmi egyéb. Fel kell áldozni a köz oltárán az egyéni érdeket vagy a kicsinyes hiúságot.

A bálványimádás kora lejárt. A korlátoknak le-kell dőlniök. Ember és ember között nem szabad, nem lehet különbséget tenni azon egy szempontból, hogy egyik iparos, vagy kereskedő, a másik meg hivatalnok. A cél, a közös jó közelebb kell, hogy hozza egymáshoz a legellentetesebb foglalkozásu

egyéneket is. Ne birjanak egyleteink olyan külsővel, mintha a középkori céhrendszer késői maradványai lennének. És ne legyünk elfogultak az ellenkező nézetekkel szemben. Ne dorongoljuk agyon a legjobb eszmét is csupán azért, mert nem tőlünk származik.

A társaságban született ember nem önmagáé.

Ne legyünk kényelemszeretők. Ne csak dobálódzunk az eszmékkel, de álljunk ki a küzdőtérre, s ha a nemes ügyérdeke megkívánja, hogy megszokott kényelmünket feláldozzuk, ne akarjunk mindig mást tolni előtérbe.

De ne akarjunk erőnkön felül sem. Számoljunk mindig a viszonyokkal is és ne majmoljuk kisvárosban a nagyvárost. Ne szégyeljük bevallanni, ha gyöngék vagyunk valamihez. Ne sokat, de megfelelő alkossunk. Lássuk be, hogy kevesen és gyöngék vagyunk ennyi sok egylet fentartásához. Ha beszüntetjük azokat, melyek úgysem életképesek, hogy erőnket összpontosíthassuk, akkor inkább képesek leszünk felvirágoztatni azokat, melyek a közt szolgálni igazán hivatottak. Ilyképen ezek a célnak meg fognak tudni felelni. De ehhez

TÁRCA.

Hajnal.

A föld kérge alatt érczek égnek.

Dobogó szivekben forró szenvedélyek.

Föld mélyében égő fojtott tüzek láza

A megvénhedt földet néha meg-megrázza.

Szenvedélyek szólnak — ma még könyörögve

Holnap tán — ki tudja? — zúgva, menydörögve.

*

Fáradt fejjel — boldogsággal szívébe

Tért vissza György a kis padlásszobába

Az egyszerű szerény butorokhoz, melyek

Örülni őt csak néha-néha látták,

De mennyi sokszor elborult homlokkal

Töprengve ülni órákon keresztül.

A gondterhes, emésztő küzdelmeknek,

Az éhezésnek — im hát vége egyszer,

A nádszékre a puhafaasztalhoz,

Ahol tanulni szokott annyi éjjel,

Leült ismét s kiterjeszté lassúdan

Miként, ki tél a hirtelen örömtől,

A papírt, amely vágyai betöltét

Küzdelmire diadalát jelenté

S olvasta kéjjel újra s újra ismét,

Mikéntha most még elhinni se tudná,

Hogy ő az, akit ez a rövid írás,

A mai naptól ügyvédnek jelent ki.

Vége a gondnak — annyi küzdelemnek,

Hideg szobának, kínos koplalásnak.

— A tanulásnak évei, mily szépek

A gazdag ember gondtalan fiának.

De hej szomorúk, szenvedéssel teltek,

Akit a végzet szegénynek teremtett.

Most hát mind ennek mindörökre vége!

Most végre jó a diadalmas élet,

Amely koszorút tartogat csak néki,

Hol szent eszméje győzedelmet ér majd,

Miről eleddig vágyva álmódott csak

Felkelteni egy dőre nemzedéket,

Hogy ne aludják holtak való álmod

S miért hasztalan hullott annyi vér ki

Kivívja a szent, igaz szabadságot

..... S lázasan viszi forró képzeletje

A városba, hol gyermekkorra tölt el

De haj, az álmok fényes magasából

Földre verődik s kínosan vergődik

Emlékeztetie tört szárnyú madárként,

Amint sötétben elébe tolnak

Gyötrő emlékei gyermekkorának.

Az óriás gyár komor körvonala,

Hol a nehéz kenyért kereste atyja,

Az égig érő száz füstölgő kémény,

A dörgés, zúgás, vasak csörrenése,

Dübörgő gépek, vaskocsik zörgése,

S emberzaj, mely a nagy udvart betölté.

A nehéz füst komoran ült felettük

S levegőjük megmetyélezte orvul.

Szállingott, hullott a korom szünetlen,

Minden fehérét, feketére váltott,

Fehér ruhát és fehér hópihéket

S fehér örömeit a gyermekszívnek,

Szállongnak most is egyre még szünetlen;

Sötétre váltják lelke hangulatját.

Egész kicsiny volt, hogy anyját elveszté.

Édes arcára alig is emlékszik.

Atyjával forrt csak oldhatatlan össze

Minden kis emlék bús gyermekkorából.

Hatalmas, vállas férfi volt az atyja,

Villogó szemű, sűrű szemöldű.

A műhelyben őt sokszor felkereste,

Elnézte ottan szóval sokáig

A pörölyt mint forgatta izmos karja

S ha áttalment a műhelyen a gyáros

Vigyázva, hogy ruháját szenny ne érje,

Akkor nem érté égő pillantását

De most már tudja mit gondolt az atyja,

Mikor az állóhöz fordulva ismét,

Lassan dörmögve sűrű szakállába,

Reáütött egy izzó vasdarabra

És tüzesöként szállt szerte a szikra.

Othton, a füstös munkáskaszárnyában

A hidegfalu szük komor szobában

Hányszor szoritá égő szenvedéllyel

Kicsinyke fiát hatalmas mellére.

S lihegve modta: Tanuld meg gyűlölni

A gazdagot, ki elveszi előled

feltétlenül szükséges, hogy leromboljuk a szigorú, de valójában nevetséges választalakat, sutba dobjuk a maradi elveket, melyek ma a társadalmi osztályokat nálunk egymástól szétválasztják. Ne nézzünk valást, vagyon, rang, születés adta kiváltságokat, hanem becsüljük meg a dolgozni szerető értelmes embereket.

Igy tudhunk majd nagyot, érdemeset alkotni.

Scho.

Ötven év.

Ezernyolcszázhatvanegyötől, ezerkilencszáztizzenegyig! Attól az évtől, melyben az újjáébredő szabadság legelső szellő üdített fel az annyira tikkadt levegőt — a mi napjainkig. Mi minden történt azóta hazánkban s künn a nagy világban! S hacsakoda változások történtek azóta a mi városkánkban is! A meghatottság érzésével köszöntjük városunk egyik legszebb intézményét a „Betegápoló és szegénységélyző Egyesület”-et, hogy e hosszú idő viharait nemcsak kibirta, hanem folyton fejlődő és erősödővén e hó 1-én fennállásának 50-edik évfordulóját lélekemelő ünnepélyvel: diszközgyűléssel ülte meg, melyen részt vett városunk intelligenciájának legnagyobb része.

A diszközgyűlést Feuermann József, az egyesület ezidőszerinti elnöke nyitotta meg s miután az egybegyűlt tagokat és meghívott vendégeket üdvözölte, felkérte főtisztelendő Stein Miksa urat a nagyszombati hitközség rabbiját, ki főtisztelendő Schreiber József urat az aszódi hitközség érdemes rabbiját helyettesítette ez alkalommal, hogy az ünnepi beszédet mondja el; Stein Miksa rabbi ur szövege emelkedett és beszédét mely a szónoki művészet igazi remeke volt, sokáig emlegetni fogja Aszód közönsége.

Bevezetésül azt fejtegette a szónokló rabbi, hogy az 50 esztendő évforduló megünneplése zsidó eredetű szokás. A Thóra

maga írja elő, hogy minden ötvenedik év a rabszolgák felszabadulását s a vagyonok kiegyenlítését jelentse. Aztán arra mutatott rá, mily irányító befolyással volt a szeretet mindig a zsidócsaládi és társadalmi életére. Majd lendületes szavakkal magyarázta, mennyi könnyet hivatják letörölni a jótékonyági intézmények. Vázolta a régi idők felfogását a szenvedésről, nyomorról s rámutatott a bölcsék véleményére, hogy azok nélkül eldurvulna az emberi lélek, mert hisz csak azok készítenek jótékony cselekedetekre. Majd az új idők gondolkodás módjára tért át s itt beszéde merész szárnyalással rajzolta meg, hogy az új idők az emberi méltóságot tekintik az emberiség legfőbb kincsének s szónok a jótékonyt győztes intézetek munkájának legnemesebb eredményét abban emelte ki, hogy azok enyhítik a szenvedéseket anélkül, hogy az alamizna elfogadásával megalázzák a szenvedőt. Megható volt a beszéd, mikor befejezésül hálát mondott az Istennek, mert Schreiber rabbi urat, a szónok sógorát betegségéből felgyógyulni engedte.

Majd dr. Hacker István, az aszódi izraelita hitközség elnöke emelkedett szövege, az egyesület vezetését üdvözölte s rámutatott arra, hogy a felebaráti szeretet, mely a jubileumot ülő egyesületnek képezi éltető elemét, annyira legfőbb erénye volt mindig a zsidóságnak, hogy egyik régi, nagy zsidó bölcs mondása szerint, a felebaráti szeretet parancsolata a zsidó vallás lényegét foglalja magában.

Végül Feuermann József elnök a diszközgyűlést berekesztette.

A megjelent közönség emelkedett hangulatban oszlott széjjel. A diszközgyűlés menete mindenképen méltó volt a nagy ünnephez, melyet emlékezetessé tenni feladata volt!

Dr. Faludi Sándor.

*

A diszközgyűlést délután 5 órakor a rendes évi közgyűlés követte, a melyen a tisztikar következőképpen alakult meg:

Atyjának ő vivé el az ebédet.
Az atya — pedig sosem volt szokása —
Kissé tántorgott, amint jött az uton.
Egy pajtásuknak mondá — névnapját megülték
Pár liter sörrel a munka mellett.
Jó kedve volt — s egy vasrakásra ülve
Mi jó van? kérdé s vidáman mosolygott.
Ő is boldogan beszélgetett vele,
Mert mosolyogni olyan ritkán látta.

Egyszer, mint hirtelen jött vihar felhő
Elborult a mosoly atyjának arcán.
Az utca végén ő is megpillantá
A gyárost s fiát. Éppen erre jöttek.

Ez emlék tisztán vésődött lelkébe.
Most is látja őket s szegény atyját.
S míg gondolatban újra általéli
Komor sötétség árnya ül szívére.

Atya a szemét le nem vette róluk.
Vad tekintettel nézte folyton őket.
A fiu valamit elbeszél atyjának,
Miközben botját suhogtatta egyre.
A gyáros fiát hallgatá kacagva,
Majd feléjük tartottak szót se szólva
És csak mikor melettük voltak éppen
Ugrott a fiu hirtelen eléjük
És pálcájával végig vágott rajta,
A munkás gyermekén a büszke úrfi.
— Ó szörnyű, szörnyű! Irtóztató emlék!

Elnök: Feuermann József. Alelnök: Hermann József. Pénztáros: Diamant Márton. Ellenőr: Reiner József. Beteglátogató: Lengyel Abraham. Választmányi tagok: Békei Lipót, Grün Adolf, Hanover Lipót, Stürnath Károly, Forschner Mór, Waldmann Soma, Protovin Mór, Weiner Dávid, Számvizsgálók: Vas József, Weiner Lipót, Klein Lipót. Majd este 8 órakor az izr. hitközség tanácstermében társasvacsera volt, a mely igen kedélyes, fesztelen és vidám hangulatban folyt le és a hajnali órákban ért véget. Szép és szellemes pohárköszöntőkben sem volt hiány. Az első pohárköszöntőt Stein Miksa nagyszombati főrabbi mondta az egyesület vezetését, az ifjuságot és a hitközség elnökét illetően majd Bamberger Manó, Chugyif Pál felkész. Bentsok János, dr. Faludi Sándor és dr. Rendes Miklós beszéltek a tőlük megszokott szónoki ügyességgel. Gerő Lajos, főv. újságíró gyermekkori reminiscenciákkal fűszerezett és humoros beszédjével állandó derűltségben tartotta a társaságot. Halász Dezső állomásai főnök rendkívül szellemes tréfás beszédben egy hordágy fontos kellékére mutatott rá. Beszéde végzetével mindjárt gyűlést is rendezett, a melynek eredményeként 40 koronát szedett össze ezen célra. Nem lenne teljes közlésünk, ha az est egyik fontos tényezőjéről, a kitűnő ételekről és italokról meg nem emlékeznénk, melyek Feuermann Józsefné és segítő társnői Békei Lipótné, Reiner Józsefné és Fischer Jakabné szakácsművészetét dicsérik.

Meg kell még említenünk, hogy az egyesület jubileuma alkalmából kiadott emlékfűzet és diszokmányok igen csinos kiállításban Vas József fővárosi niveau álló aszódi nyomda-intézetében készültek.

Hirek.

— Előléptetés. A hivatalos lap január 28-iki száma kellemes meglepetést hozott a kir. javító-intézeti és fegyintézeti tisztviselők részére. Az igazságügyminisztérium végrehajtotta az intézetek tisztviselőinek státuszrendezését. A státuszrendezés végrehajtásával egyes intézetek orvosai főorvosokká lettek előléptetve. Az aszódi kir. javítóintézet érdemes és köztisztviselőben álló orvosa, dr. Gál Adolf is a főorvosi státuszba soroztatott. Ez az igazán megérdemelt előléptetés 15 évi fáradságtalan, lelkiismeretes munkálkodásnak honorálása. Az új főorvosnak, társadalmunk kiváló tagjának ez előléptetéséhez őszinte örömmel gratulálunk.

Apja felhördült mint egy sértett állat
Cudar, cudar — kiáltá örülten
Vérbe borult szemekkel nézett széjjel,
A rakásból egy vasrudat ragadt fel,
Sikoltva futott a fiu el. Ámde
A felbőszült egy ugrással elérte
S egy rettentő ütással leteríté.

Ó szörnyű! Szívét tépi szét ez emlék,
Amelynek néma gyötör véres képe
Végig kísérté küzdelmének útján,
Melyen most is vonagló fájló lelke
Végigsiklik csak — hisz a többi minden
Nem oly nyomasztó.

Egyedül maradvá

— Atyját börtönbe hurcolták még az nap.
A többi munkás — maguk is kodusok —
Vigyáztak rá, hogy éhen meg ne haljon
S ruhátlanul ne járjon. Összerakták
Ami kellett neki könyvre, iskolára,

Igy nőtt fel köztük, járva házrul-házra
S még gazdag pajtásaihoz is eljárt,
Kik elhívták, mert első volt közöttük.
Szenvedő lelkében korán megérett
A rettentő nyomorúság tudatja,
Mely nehéz sorsa volt a munkásoknak.

Majd keresztül suhannak boros lelkén
A fővárosban töltött súlyos évek.

A levegőt, a vizet, napfényt, mindent.
Máskor, mikor a halvány gyertyafény
Az asztalnál feladatát csinálta,
Atya a vállát megragadta gyorsan
S gyöngéden mondá: Én kicsiny fiacskám
Tanulj, hogy te is ne érettil küzdjél,
Ne ériők hulljon arcod verejtéke.
Majd lázasan tévé gyakorta hozzá
S ha tudni fogsz — a tudás fegyverével
Sujtsál le rájuk s szabadíts fel minket
Kiknek nyakán a járom türhetetlen!

Együvé járt a gyáros kis fiával.
Elkényeztetett gögös fickó volt az
S legbutább volt ámbár az iskolában
Első helyen ült mégis. Gyermekésszel
Nem érté akkor még, hogy ez miért van,
Sem azz, hogy mért mit amattól kérdeztek
S mert nem tudá, hát ő mondta el sokszor,
A gonosz fiu öklével ütö meg,
Vagy künn az utcán bottal végig vágta.
Nem érté akkor, mért nem büntették őt.
Most tudja már. Megsértett szívét akkor
Zokogva önté atyjának ki este.
Az hallgatta öklöbe szorult kézzel:
„Várj csak te gaz! Várj csak!” kiáltá sokszor.
Majd még némán ült szótalan sokáig,
Csak néha ütött szörnyeteg öklével
Az asztalra, hogy szinte összeroppant.

Egy őszi nap — gimnáziumba járt már

— **Nőegyleti gyűlés.** Az „Aszód és vidéke jótékony nőegylete” f. évi január hó 30-án tartotta XIX. évi rendes közgyűlését. Az 1910. évi pénztári bevétel volt 944 kor. 54 fillér, kiadás pedig 365 kor 50 fillér. Ezen kívül van az egyesületnek 4000 koronát kitevő kórházi alapja. Látna a meleg érdeklődést, az egyesület rendes segélyben részesülő szegényei járulékát felemelte és több segélyre szoruló szegény felvételét határozta el. Egyben elhatározta azt is, hogy egészségversenyt tart, ki tanulmányait Budapesten végezi, rendes segélyben részesít. Felvetetett mulatság rendezésének kérdése is, de a közgyűlés, tekintettel arra, hogy a közönség ily irányban ugysis eléggé van igénybevéve, a mulatság rendezésétől ezidőszert eltekint.

— **Az aszódi önkéntes tűzoltó-testület** f. hó 12-én Várkonyi Irén, Heim Mercedes, Micsinay Gizella (aszódi leánynevelő-intézet), valamint Kovács Lidia (Budapest), Chugyik Pál, Perényi Rezső, Boldis István, Matolcsy Kálmán, Rosner Lajos, füstí Molnár Lajos, Schneider Oszkár, Roth Kálmán és Leutner Bernát közreműködésével cabaret-műsorral egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. A gazdag és változatos műsor élvezetes estét fog a közönségnek nyújtani. A mulatság iránt városszerte igen nagy az érdeklődés és előreláthatólag az idei farsang egyik legjobban sikerült mulatsága lesz. A mulatságra jegyek előre váltathatók Sárkány László gyógyszerárában, Diamant Márton kereskedőnél és Matolcsy Kálmán főjegyző parancsnoknál.

— **A hatvani jótékony célú izr. nőegylet** f. hó 11-én hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez.

— **A leányegylet** f. hó 5-én d. u. 1/2 órákor az izr. hitközség tanácstermében az alapszabályok megalkotása és a választmányi tagok megválasztása végett közgyűlést tart.

— **Farsangi különlegesség.** A galgahévi fiatal nős emberek részére Péli István bíró védnöksége alatt néhány fiatal nős ember február 12-én táncmulatságot rendez Galgahévizen. Legényember a mulatságon részt nem vehet. A fiatal nős emberek bizonyára tudják, miért . . .

— **Megfagyott ember.** Versegen f. hó 30-án reggel a mindszenti erdőnél megfagyva találták Bodor József kőkevényi lakost. A szerencsétlenül járt ember 29-én d. u. ittas állapotban a magyalósi pusztáról haza felé ballagott, mikor is a bor ereje

az erdő szélén a földre döntötte; vele volt kis lánya nem bírván fölemelni, ott hagyta és a nagy hidegben csonttá fagyott. — Meggondolatlan és mértéktelen ivással árvaságba döntötte négy apró gyermekét.

— **Szengézmérgezés.** Majdnem életébe került három embernek a vigyázatlanság. Kartalon febr. 1-én éjszaka 3 cigányember aludt egy szobában. A kályhát erősen befűtötték, a csövet azonban betömték, úgy okoskodván, hogy így nem megy ki egy csöp meleg sem. A szoba megtelt szengézzel s reggelre eszméletlen állapotban találták a három embert, de sikerült őket visszazólitani a földi világra s már teljesen jól érzik magukat.

Köszönetnyilvánítás.

Azon őszinte részvételért, melyet tisztelt hűveim és jó barátaim betegségem lefolyása alatt irántam tanúsítottak, fogadják ezennel szívem mélyéből fakadó köszönetemet.

Aszód, 1910 február hó 4-én.

Schreiber József
főbbi.

Közigazgatás.

— A vármegye közigazgatási bizottsága f. évi február hó 9-én d. e. 10 óráko. tartja székházának ülésében ez évi rendes ülését.

• **Értesülésünk** szerint a jan. hó 26-án megejtett bíró és esküdtek választása felebezéssel támadatott meg. Az esküdteké azon a címen, hogy választásuk nem szavazás útján, hanem közfelkiáltással történt, holott a választók egy része névszerinti szavazást kért.

Egészségügy.

— A lefolyt hét végre állandóan száraz, a mellett szeles is volt, de olyan szeles, hogy az adriai bőra sem tombolhat különben, csontig hatolt a hideg szél: ily időjárás mellett az egészségügy sem lehetett elegendő, s a javulás iránt fűzött reményeink e télen már valóra nem válnak, míg csak a tavasz balsamos levegője enyhülést nem hoz meggyötört légző szerveinkre.

A ragályos betegségektől sem tudunk szabadulni, kanyaró, vörheny egyik-másik községben még mindég fellép — hacsak szórványosan is, Aszódon pedig 1 esetben roncsló toroklob lépett fel.

Sport.

— **Vadászat.** Február 1. Nevezetes nap: egyszerre a szomorúság és örvendezés napja. — Szomorúsággal telt szívvel ébred a jáger nép e napra, mert ezental már csak álmában elégetheti ki vérszomját, a mi pedig némelyek részéről nem csekély boszankodásokat szül, mert vagy kiptyog a serét, vagy lecsuklik a cső, a mikor már lüni kellene s hegyébe a prédául kínálkozó vad nagyot vigyorog ezen kis baleseten. De vigan s derült, jó kedvvel ébred az ép bórrel menekült füles, meg a többi vadállat; e napon mind bruder egymással, ölelkezik a róka koma a tapsival, a csikas vagy toportyánféreg az őzikével stb. s melegen gratulálnak egymásnak, hogy ép egészségben megérték a reájuk örvendetes napot, s ki-ki elmeséli, hogy miféle furfanggal sikerült tuljárni a nagy ellenség eszén, — a magyarázásokból jegyzeteket csinálnak a jövőbeni mihez tartás tekintetében, s végül semmi esetre sem mennek Löwyhez áldomásra, — lévén ennek a közöttük legokosabb róka koma nagy ellenzője, tartván attól, hogy ott hagyja bőrét. Szó ami szó! Különösen reátok fülesek, a

jäger törvény mostohái, — rátok fér a nyugalom, mert az utolsó napok izgalmai alaposan tönkre silányíthatták drága idegeiteket; — hisz hiába menekültek egyik határból a másikba, csöbörből vödörbe jutottatok, s bizony minden perczen a fertelmes halál kandikált reátok a kisebb-nagyobb lukakból. Mert hát nem volt az utolsó napokban olyan épkézláb puskás ember, — aki — otthagynva a csapat, papot, salakot — ne ment volna Diana istennőnek áldozni, s a mezőkön a szélrózsa minden irányában embergyűrűk hullámzóztak, s ha egyikből valahogy sikerült a fülesnek kisuurranni, ihol e — bent volt a másik — talán még veszedelmesebb karikában.

Hogy miért volt ez ép most így? Hát azért, tetszik tudni, mert amint hogy állítólag mindenféle szerelemnek vége szokott lenni, a vadász szenvedélynek február 1-ével annál bizonyosabban el kell csitulni, ámdé előbb kitombolja magát amagy magyarmiskásán, mintha ki akarna irtani mindent, a mi mozog, cselekedtetvén az egyedül szertelen lüdzést, ha egyébért nem, már csak azért is, hogy a patron meg ne avasodjon.

A mint tudjuk, bizony a mi vadászaink sem voltak jobbak a Deákné vásznánál, ők is tele bögrével merítették az utolsó napok vadász élvezeteiből, a hány volt, mind felkészült fegyveres erőnek, irtagnak sem lehetett volna egyet is itthon találni. Bezzeg mikor haza kerültek, volt dicsekvés. Turán pld. egy már alaposan leportyázott területen 104 nyuszinak ottlakták ki a mécsesét, s horribile dictu, alig menekült egy két ravaszabb jószág! Azonban, hogy ez az ő érdemük volna, ezt modják Móricznak, mert hát — amint ama „feltétlen megbízható forrásból” értesültünk, — a turai guggolóké a babér, — no meg a Ficsié. Hogy mi a guggoló? Hát amolyan vadász féle. Hogy hát miért guggol? Ennek már nagyobb sora van. Biz' az nem a fáradságot pihen, hanem azért kuporodik le, hogy a nyúka ne emberi állatnak nézze, melytől állítólag nagyon fél, hanem az általa békés természetéről előnyösen ismert jól táplált takarmánytöknek vélje; szépen gyanutlanul neki baktat, ámdé egyszerre csak — Uram Jézus segíts — a tök felegyenesedik, s irtalmatlanul odapörköl, melytől szegény nyúka legtöbbször bukfeneket vet s végérvényesen elhallgat. Állítólag a turai vérbeliek vitték ezt a „vadászfogást” a legnagyobb tökélyre, tehát mi is nekik ítéljük a babért.

Már öregebb, azaz hogy higgadtabb vadászunk báró Podmaniczky Géza kegyelmes urnál foglalatokodott, de csak módjával, mert ott bizony nem a vad irtás a cél, hanem az állomány észszerű kihasználása, hogy vetőmag is untig elegendő maradjon; terítékre került 150 drb nyul és vagy 25 fácán kakas, dacára, hogy egy vadászunk — ki nem jól szedvén magába annak idején a természetrajtot — a kakast tyuknak nézte és megfordítva, no meg talán a seréje is görbe volt, ez a fene madár meg nagyon siet.

Hogy a legutolsó napot is kihasználják, kieszeltek itt közel Domonyban egy szűz területet, ott lesz ám csak a „hadd el hadd”. És meg kell hagyni, igazán jól kieszeltek, mert a terület valóban szűz volt, de nem a vadászok, hanem a nyulaktól. Ez aztán az igazi koplaltató! Itt még a guggolás sem használ. De azért — mint mondják — igen jól érezték magokat, különösen mikor a vendégszerető házi gazda fehér asztalához telepedtek, s az odakint elmulasztott pusztitást itt cselekedték meg a májas-, véreshurkák, kolbászok s tésztaemlék seregében, nem kimélvén a jó liquidumot sem, ne hogy azt higgye a hurka, hogy „kutyá ette meg.” S nagy örömmel konstalták azt is, hogy távlövő volt — nincs, s talán nem is lesz.

Most pedig kedves és nyájas olvasó, bocsásd meg vétkeinket, hogy ily sokat untattunk; megígérjük, hogy nem leszünk többet rosszak egész a „huzásig”.

Nevelősködés — vizsgák — s végtül végig
A reszketés a holnap kenyeréért,
Egyszer tudott csak összerakni annyit,
Hogy atyját a börtönében felkereste,
Csodálta ekkor a hős lelkü aggot.
Kinek testét bár megtöré a börtön,
De nem töré meg szenvedélyes lelkét.
Bucsuzva töle könny rezgett szemében
S reszketve sugta mégis a fülébe:
Nézd mivé tettek! Tanulj szakadatlan.
Légy erőssé, hogy bosszút állhass egyszer e
Értem s a lenyügzött milliókért!

Nem! Bosszu szomju nem volt a szívében.
Mint tiszta napfény tündöklött a lelke,
S miket a zsenge gyermekszívbe oltott
Vészes tüze az apa vad lelkének,
Amely megfogant a nyomorult odokban
És nagyranőtt a tudomány szenvedésben.
Megalvasztva a kinomány kohóján,
Megtisztítva a gondolkodás tüzében —
Merült föl lelkének fénytengeréből
Csillogva sugártól körülragyogva,
Szűz fénytől övezve: a tiszta eszmény!

(Folytatása következik.)

